

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 1. Quid tenendum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

TRACTATUS III.

De proprietatibus & affectionibus corporis.

Agemus imprimis de quantitate, postea de motu, denique de loco. Sit

DISPUTATIO IX.

De Essentia quantitatis distinctionibusque
ei competentibus.

Methodus exigit, ut primùm essentia
quantitatis examinetur.

QVÆSTIO I.

De primo essentiali conceptu quantitatis.

Examinabimus imprimis aliorum sententias,
postea tenendam, adferemus.

DIFFICULTAS I.

*An habere partes entitativas, sit primo es-
sentialis conceptus quantitatis?*

Docent Thomistæ, de ratione Quantitatis
esse, conferre partes entitativas. Con-
sentit etiam noster Vasquez. Quod ut exa-
minetur. *Sit*

Punctum Difficultatis I.

Quid Tenendum?

DICENDUM est. Primò essentialem conce-
ptum Quantitatis non esse, conferre partes
entitativas.

PROBARI solet I: Quantitas distinguitur
à prima Materia: vel, si nolis illam distingui,
præscinde eam mente, quæro independentem
ab illa quantitate, re, aut per rationem præcisam,
vel materia habet partes, vel non habet? si
habet, ergo illas non à quantitate habet: Si non
habet, Ergo Materia prima, est simplex, & in-
divisibilis.

RESPONDERI potest huic argumento; con-
cedendo quòd Materia prima, independentem
à quantitate, sit indivisibilis.

INSTABIS. Ergo Materia, independentem à
quantitate, erit ita simplex ac Angelus, vel ani-
ma rationalis.

RESPONDETUR. Seclusà quantitate, in ali-
quo genere, ita se habet materia prima ac Ange-
lus, vel anima rationalis; nec id involvit ullum
absurdum; certè enim in sententia constituyente
conceptum primarium quantitatis in impene-
trabilitatis exigentia, seclusa quantitate, æquè
est materia penetrabilis, ac anima rationalis,
neque tamen in hoc est ullum absurdum.
Æquè item non componitur ex duabus parti-
bus physicis, Materia, ac Angelus, nec inde ta-
men sequitur, intra eundem gradum simplicita-
tis, utrumque esse. Dicitur itaque potest, ratio-
ne molis corporeæ, adhuc illam Materiam non
fore ita simplicem. Dicitur etiam posset quòd
independentem à quantitate, habeat virtualiter
partes Materia, sitque divisibilis virtualiter,
quæ

quæ divisibilitas in hoc stabit; quod sit semper habens vim, fundandi & emanandi quantitatem, & quod habeat molem, quæ apta sit evolvi, parte: fierique ut ita dicam, per additam quantitatem. Inde autem non sequitur, simpliciter esse divisibilem Materiam, independentem à quantitate; quia non est licitum, argumentari à restricto ad irrestrictum. *Neque valet, si dicas:* hoc videri dissonum Dialecticæ, docenti, valere consequentiam à gradibus inferioribus, qui utique sunt restricti ad superiores, qui sunt irrestricti, non inquam valet, si id dicas, quia si valet consequentia à restricto ad irrestrictum, Ergo si ego dicam, *Æthiops est albus:* Item si dixerò est propositio æternæ veritatis: Homo est animal rationale, potero etiam dicere, est propositio æternæ veritatis, Homo est. Dandum ergo est taxativum, quando nam subtilibus teneat consequentia, quando non teneat. Et potest esse hoc. Ab inferiori ad superius tenet consequentia, à restricto hoc est dicto secundum quid, non tenet consequentia ad dictum simpliciter. Cujus ulterior hæc ratio est. Quia ut prædicatum verificetur de subiecto, debet esse identitas prædicati & subiecti; Quia autem est Identitas inferioris, cum superiore, eo quod superius sit totum potestativum, continens in se potestatem inferius, hinc fit, ut teneat consequentia ab inferiori ad superius. Quia autem non est Identitas inter ly secundum quid, & inter ly simpliciter, si enim esset inter hæc identitas, vel utrumque esset esse secundum quid, vel utrumque esse simpliciter, ideo inter hæc non est identitas, adeoque nec tenebit consequentia, à restricto ad irrestrictum.

PROBARI solet II. Quantitas quæ in se habet partes ex quibus componitur, non communicat se ipsam subiecto per identitatem, sed per unionem. Ergo quantitas tantum habet hoc, quod est, illam ipsam in partes actu distinctas esse divisibilem. Ergo ulterius, si se ipsa Materia illa partes non habet, etiam per unionem quantitatis illas habere nequit: esse enim unitum extremo habenti partes, non est habere partes.

CONFIRMATUR. Quia quantitas communicat partes, vel quas in se habet, vel alias distinctas, non has quas habet, quia hæc sunt accidentales, at partes substantiæ, sunt substantiales; non etiam communicat partes quas non habet, seu partes distinctas à quantitate, quia quantitas nihil substantiæ producit, neque causat in aliquo genere. Ergo quantitas, nullas potest partes communicare substantiæ.

RESPONDERI potest huic argumento. Imprimis retorquendo argumentum. Quantitas quæ in se habet impenetrabilitatem, com-

municat se materiæ, nonnisi per unionem. Ergo quantitas tantum habet hoc, quod sit impenetrabilis. Ergo ulterius si se ipsa materia non est impenetrabilis, etiam per unionem cum quantitate, non erit impenetrabilis, quia esse unitum extremo impenetrabili, non est esse impenetrabile. Deinde si materia & se ipsa, & simul virtualiter non haberet partes, etiam accessu quantitatis non haberet partes, secus cum virtualiter illas contineat. Unde accessu quantitatis, haberet partes à materia, quæ ante accessum illius, nonnisi virtualiter habebantur. Sic in sententia non distinguente partes actu ante assignationem, assignatio confert actualitatem partium partes, quæ potentia nonnisi habebantur.

PROBARI solet 3. Substantia pedis, non est substantia capitis, potest enim substantia pedis corrumpi, non corrupta substantia capitis. Ergo substantia capitis distinguitur à substantia pedis: nam idem non potest corrumpi & non corrumpi, quæ tamen substantiæ distinguuntur, tanquam substantiæ partiales, quia si distinguerentur tanquam aliquid tertium, substantia pedis, non pertineret ad illud compositum, cum ergo pertineat, debet tanquam pars distinguui.

RESPONDERI posset. Quod substantia pedis à substantia capitis in ratione substantiæ, se ipsis distinguuntur, seclusa tamen quantitate non distinguuntur tanquam partes, quæ etiam illa seclusa non pertinebunt ad compositum tanquam partes. Sicut & in sententia negante formas partiales substantiales, independentem ab organisatione, partes illæ non sunt partes, licet in ratione substantialium, constituentur se ipsis. *Hinc aliter*

PROBATUR Conclusio. Vel præcedit quantitatem, entitas illarum partium, quas per te confert quantitas, vel non præcedit? Si præcedit. Ergo & confert entitatem partium quantitas ut supponitur, & non confert: quia ante accessum quantitatis, jam præsupponuntur. Quod si entitas partium non præcedit illam quantitatem, quæro, an illa entitas partium quas confert quantitas materiæ, sit substantialis vel accidentalis? si substantialis? Ergo erunt illæ partes Materia, utpote partes homogeneæ; Sierunt Materia. Ergo non possunt produci à quantitate, quia Materia nonnisi creari potest, quantitas autem non creat. Rursus si partes entitativæ, quas confert quantitas sunt substantiales. Ergo quantitas panis, sunt partes substantiales panis, quantitas enim panis debet habere conceptum primò essentialem quantitatis panis, Ergo debet habere partes substantiales panis, quas per te primò dicit. Ergo ulterius, cum

cum in Eucharistia sit quantitas, erunt etiam partes substantiales panis, adeoque substantia panis. Quod si partes illae quas confert quantitas sunt partes accidentales, vel sunt partes, quas ipsamet quantitas entitas, in se importat, vel sunt partes quas causat à se conditio illa quantitas: Non primum, quia alias in sua entitate Materia nunquam haberet partes, quia entitas quantitatis, nunquam est entitas Materiae, consequenter & partes entitatis. Quantitatis, non possunt esse partes entitatis Materiae, habebitque se Materia in ordine ad habendum partes, sicut Angelus vel anima rationalis, si ei supernaturaliter uniretur quantitas, per cuius unionem aequè non haberet in sua entitate partes, ac ante non habuit, licet habeat partes quantitatis quae secum unita est. Quod si partes illae accidentales, sunt partes, quas causat distinctio à se illa quantitas. Ergo imprimis nunquam quantificaretur entitas Materiae, quia nunquam in sua entitate acquireret partes. Ergo ulterius quantitas est ens operativum.

RESPONDEBIS primò. Quod accessum quantitatis, praecedant partes virtuales.

CONTRA. Partes illae virtuales vel continent entitatem partium formandarum, vel non continent? redibitque argumentum factum.

RESPONDEBIS secundò. Partes virtuales, virtualiter continere entitatem partium formandarum.

CONTRA. Virtualis haec continentia partium formandarum, vel dicit negationem Physicae actualitatis, debita entitati partium, vel non dicit? si non dicit negationem. Ergo datur Physica actu actualitas entitatis illarum partium. Ergo illa non habebitur à quantitate: Si dicit negationem. Ergo illam actualitatem entitatis partium, primum confert quantitas, redibitque argumentum factum, qualesnam partes conferat.

RESPONDEBIS tertio. Quod aliud sit, quantitatem esse ipsas partes entitativas substantiales, aliud autem, quantitatem, posse facere partes substantiales. Primum illud, non habet quantitas ob rationes allatas; habet hoc posterius; ex priori autem non nisi, sequeretur dari partes substantiales panis in Eucharistia.

CONTRA. Quia vi argumenti facti, sequitur, quantitatem esse, ipsas partes entitativas substantiales, vel enim ante accessum quantitatis haberentur partes illae, vel non haberentur? si non haberentur. Ergo quantitas sunt illae ipsae partes: neque enim illas producere potest, ut probatum supra: Si haberentur. Ergo non conferuntur à quantitate: Neque valet, si dicas; ante accessum

materiae, antecedere entitatem partium, sed non antecedere partes entitativas; non, inquam, valet, si id dicas, quia inter entitatem partium, & partes entitativas, nullum est discrimen. Nam quamvis concedi possit, partes esse distinctas quoad entitatem, non tamen quoad esse formale partium. Id inde est. Quia aliunde sumitur ratio formalis partium & aliunde entitas, ut ex dicendis constabit. Sed ostendi non potest, aliud importari ab entitate partium, & aliud à partibus entitativis. Quod si ante accessum quantitatis dicas, non esse partes entitativas, in isto sensu, quia non sunt extremitates, evolutae &c. tunc jam quaestio erit non nisi de sola voce; an scilicet non habere partes extremitates, sit non habere partes entitativas.

QVÆRES: An sicut convenit Materiae habere partes entitativas independentes à quantitate? etiam conveniat divisibilitas earundem partium independentes à quantitate? Sed probabilius est, non convenire.

RATIO. Tum quia, quando partes sunt penetratae, accipitque Materia modum existendi, connaturaliter debitum non nisi entibus spiritualibus, posita item penetratione partium, manet entitas Materiae, partesque illius entitativae, & tamen non manet divisibilitas, quia in unaquaque parte, respondet totum. Ergo divisibilitas se ipsa non convenit Materiae. Tum quia non datur ulla extensio entitativa. Ergo nec divisibilitas entitativa. Antecedens probatur. Si enim daretur extensio entitativa, dicam etiam dari entitativam quantitatem, hoc est sequentem & identificantem ipsi entitati. Ergo nec dabitur ulla divisibilitas entitativa, non enim est maior unus ratio, quam alterius. Impenetrabilitas enim, extensio, divisibilitas, &c. videntur pendere à quantitate, & sicut non datur ulla entitativa albedo, vel calor entitativus, identificatus scilicet substantiae alicui, ita nec dabitur divisibilitas ulla entitativa. Tum quia, si esset alia ratio, ob quam divisibilitas conveniret materiae independentes à quantitate, id ideo esset, quia potest conservari una pars, non conservata alia parte; adeoque divisa ab alia parte. Sed haec ratio nihil probat. Quia quamvis v. g. Christi manus conservari posset sine corpore Christi, tamen supposito modo, quo existit in Eucharistia, non potest conservari manus sola, non servato toto corpore, quia in manu est totum corpus, & tota manus, in toto corpore. Ergo quamvis ante sublatam quantitatem, possit conservari manus, non conservato corpore, tamen sublatam quantitate, quando manus acquirit esse in toto corpore, & corpus in manu, non potest conservari manus, servato illo modo essendi, nisi con-

servetur & totum corpus. Tum quia nulla necessitas, & nullum fundamentum tribuendi hoc prædicatum materiæ, ad quid ergo hæc multiplicatio prædicatorum? Tum quia divisio non potest concipi sine extremitate; extremitas etiam sine quantitate, & quæcunque divisibilitas, independenter ab extremitate, consimilis erit ei, quæ convenit totis spiritualibus.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur Objectiones.

OBJICIT primò Lugo, Vasq. Si substantia & reliqua accidentia secundum se haberent partes, & extensionem, alia non esset extensio constituenda, in qua essentia quantitatis, consistat.

RESPONDETUR. Hoc argumentum, non nisi probat, partes, independenter à quantitate, non esse extensas, divisibiles &c. quod & nos tenemus. Sed hoc non probat, quod partes substantia de se non habeat, certè enim illas ut probatum est, non accipit à quantitate, sicut accipit divisibilitatem, & quia nos, non concedimus independenter à quantitate ullam extremitatem illarum partium entitativarum, ideò, quantitas, adferens illam extremitatem, non erit otiosa.

OBJICIT secundò idem. Si substantia ex se partes haberet, peteret Ubi. Ergo peteret ubi divisibile, ita ut pars illius, parti spatii, & tota, toti spatio corresponsdeat. Quòd si tale ubi peteret, nec per Divinam potentiam posset indivisibiliter constitui, adeoque CHRISTUS indivisibiliter in Eucharistia poni non posset. Quòd si peteret, illa substantia habens partes, ubi indivisibile, non posset constitui sub quantitate, quin amittat propriam præsentiam. Quòd si dicas substantiam partes habentem, seclusà quantitate, nec petere divisibile ubi, nec indivisibile; Contra erit: quia natura est determinata ad unum, nec potest indiscriminatum unum, vel alium modum ipsius Ubi petere.

RESPONDET primò Oviedo. Substantiam esse indifferentem ad præsentiam, siue divisibilem, siue indivisibilem; seclusà quantitate. Illustrat hoc instantis. Una causa, est indifferens ad hos vel illos actus, una materia est indifferens ad hanc vel illam formam specie distinctam. Curigitur in substantia non erit indifferentia ad ipsum Ubi. *Hæc Responsio*

NON SATISFACIT. Videmus in natura non esse aliquas indifferentias. Unde etiam Ovied. eodem puncto. num. 13. sub finem negat, quòd substantia, possit sine quantitate præscindere, ab habere vel non habere partes entitativas. Et sicut non habere partes entitativas, & habere partes, procedit per prædicata

contradictoria; ita habere ubi divisibile, non habere ubi divisibile, procedit similiter per contradictoria, quid ergo horum convenit partibus substantiæ seclusà quantitate. Ex alia parte videmus etiam in natura, esse aliquas indifferentias; ut concedit ipse Oviedo. Cur ergo potius substantia cum suis partibus spectata, in ordine ad Ubi, non sequetur hanc partem entium negantium indifferentiam; quòd si negabit indifferentiam ad hoc vel illud Ubi, dicit determinationem ad Ubi, restabitque argumentum à Vasq. propositum solvendum. Porò ut dignoscatur; an ad aliquid sit indifferens, vel non indifferens substantia, quæ est à parte rei, pensandum est, an prædicatum, de quo queritur, sit intrinsecum an extrinsecum; & tunc ad intrinseca prædicata, & identificata nulla esset indifferentia; Si autem est extrinsecum prædicatum, pensandum est, an æquè se habeat res cum hoc, quàm cum alio, tunc enim dabitur indifferentia. Quæ tamen doctrinà posita, restabit querere, an æquè se benè habeant illa partes substantiæ, quantitate spoliata, cum *ubi* divisibili, ac cum Ubi indivisibili? *Ideò aliter*

RESPONDETUR secundò. Supposito, quòd inferius probatur, Ubi, esse ipsammet rei entitatem in recto; tunc dici potest, quòd illa substantia, secundum ea quæ illi iure naturæ debentur, petat divisibiliter existere, ad eum modum quo Sol connaturaliter lucem petit, licet illà divinitus carere possit. Jam autem substantia illa spectata, secundum quod extrahitur extra jus suæ naturæ, spoliaturque quantitate, petit ubi indivisibile actu, divisibile potentiâ: quia petit suam entitatem, quæ ratione partium entitativarum, est divisibilis potentiâ, licet ob defectum quantitatis, non sit tunc actu divisibilis; posita autem quantitate amittit proprium Ubi, sed amissione impropria, quia non amittit ullam entitatem, neque enim per nos *ubi* est entitas, sed tantum acquirit modum essendi, cum extensione, quam antea non habebat, retentâ eadem entitate habente partes, quam entitatem importat *ubi* in recto.

OBJICITUR tertio. Si dantur partes entitativæ in materia seclusà quantitate, faciuntne secum compositionem vel non? si faciunt, Ergo erant divisibiles, contra quàm supra illatum est; nam omne compositum dividi potest; Si non datur compositio, quomodo habent rationem partium?

RESPONDETUR. Hoc argumentum solvendum esse ex dicendi de continuatione, quæ non involvit ullam modalitatem, sed solam carentiam terminorum. Licet ergo compositio per unionem, quæ importat modalitatem, arguat divisibilitatem, sed non unio identificata: nam si ipsum, cui identificatur non est divisibile ut probatum supra, adeoque separabile à separatione propriè dictâ; de qua supra. nec ipsa unio divisibilis erit, & separabilis ab illis, quæ unit, & qui-